

Brussel, 30 november 2023
(OR. en)

15989/23

AGRI 744
AGRILEG 310
AGRIFIN 145
AGRISTR 66
AGRIORG 138

NOTA

van:	het voorzitterschap
aan:	het SCL / de Raad
Betreft:	Verslag over het eerste jaar van de uitvoering van de strategische GLB-plannen <i>- Informatie van het voorzitterschap</i>

Met het oog op de zitting van de Raad Landbouw en Visserij op 10 en 11 december 2023 gaat hierbij voor de delegaties een nota van het voorzitterschap over het eerste uitvoeringsjaar van het nieuwe GLB.

Verslag over het eerste jaar van de uitvoering van de strategische GLB-plannen

In 2021 kwamen het EP en de Raad na meer dan drie jaar onderhandelen tot een akkoord op basis van het Commissievoorstel om het GLB te hervormen, hoofdzakelijk door middel van Verordening (EU) 2021/2115.

In de loop van 2022 werden de door de lidstaten ingediende voorstellen voor strategische plannen door de Commissie bestudeerd, gewijzigd, en uiteindelijk goedgekeurd voor toepassing per 1 januari 2023.

Nu het jaar 2023 op zijn einde loopt, moeten we even stilstaan bij de hervorming die we hebben doorgevoerd, bij de ervaring van dit eerste uitvoeringsjaar, en bij de toekomst die voor ons ligt.

De uitvoering is niet vlekkeloos verlopen. Ten eerste waren er de problemen die eigen zijn aan een hervorming die belangrijke vernieuwingen heeft teweeggebracht, met weinig tijd om deze in de nationale wetgeving om te zetten en te verspreiden onder de potentiële begunstigen. Met die omstandigheden was rekening gehouden, maar daarnaast was er een complexe marktsituatie met hoge inputprijzen, hoge volatiliteit van en veel onzekerheid omtrent de verkoopprijzen, en waren er moeilijke weersomstandigheden, met name een droogte die een groot deel van de EU heeft geteisterd, en andere ongunstige factoren. Tot slot betekent het inflatiescenario waarmee de EU te maken heeft in de praktijk een uitholling van de door de rechtstreekse GLB-steun geboden inkomenssteun.

Onlangs hebben we het Commissieverslag (gepubliceerd op 24 november 2023) ontvangen over de wijze waarop de goedgekeurde plannen bijdragen tot de verwezenlijking van de specifieke doelstellingen die het GLB nastreeft en in het algemeen een nooit eerder geziene sprong zijn in de milieuambitie van dit beleid. Het verslag bevat ook een aantal aspecten dat zorgvuldig moet worden gemonitord om ze tijdens de uitvoering te verbeteren. Voorts wordt in het verslag aangegeven dat het GLB niet het enige instrument kan zijn om in te spelen op uiteenlopende behoeften en dat er andere financieringsbronnen moeten worden aangetrokken.

Daarnaast hebben we aan het einde van het Zweedse voorzitterschap en tijdens deze zes maanden van het Spaanse voorzitterschap van gedachten kunnen wisselen over de uitvoering in de loop van dit eerste jaar. Zo konden we tijdens de door de Commissie georganiseerde bijeenkomst in september en vervolgens tijdens de SCL-vergadering van 14 november constateren dat de uitvoering volgens plan verloopt, hoewel niet zonder problemen. Het wordt steeds duidelijker dat met de GLB-middelen wordt voldaan aan de behoeften waarvoor de plannen bedoeld waren.

Tijdens de SCL-vergadering van 9 oktober konden we ook vaststellen dat bij de uitvoering van een dermate ingrijpende hervorming door middel van de goedgekeurde alomvattende plannen aanpassingen noodzakelijk zijn om te waarborgen dat de doelstellingen ervan worden verwezenlijkt en dat de uiteindelijke begunstigden van de maatregelen gebaat zijn bij de geplande acties. De lidstaten gaven de Commissie aan zich zorgen te maken om de uitzonderlijke complexiteit van hun eerste ervaringen met het wijzigen van de plannen. De Commissie heeft daar nota van genomen. De afgelopen maanden heeft ze hieraan gewerkt en onlangs heeft ze manieren voorgesteld om dit proces te vereenvoudigen.

Tot slot hebben de directeuren van de strategische GLB-plannen op 29 en 30 november in Madrid van gedachten gewisseld, niet alleen over deze aspecten maar ook over het belang om de plannen en daarmee ook ons beleid te evalueren. Evaluatie is een onmisbaar instrument om beleidsmakers informatie te verstrekken, maar ook om begunstigden te laten zien welke resultaten worden geboekt dankzij de inspanningen waarom we vroegen bij het formuleren van de vereisten van de verschillende acties. Zo ziet de samenleving wat het GLB oplevert voor de belastingen waarmee het wordt gefinancierd.

We hebben afgelopen zes maanden derhalve grondig nagedacht en intens gedebatteerd om te kijken waar we staan met de hervorming. De conclusie is dat de doelstellingen worden gehaald, de behoeften worden vervuld, en de plannen worden uitgevoerd (hoewel niet zonder problemen) en zullen voorzien in de specifieke behoeften van elke lidstaat. Deze vergaande hervorming heeft ingrijpende veranderingen teweeggebracht voor onze landbouwers, en vaak zorgde de bijzonder complexe context voor verwarring. Deze hervorming moet worden verankerd en al onze inspanningen moeten worden toegespitst op de correcte uitvoering ervan en op het meten en evalueren van de resultaten.

Onze landbouwbedrijven verdienen ter ondersteuning ook een boodschap van stabiliteit: zij hebben zich moeten aanpassen aan een drastische verandering. Zodra de overgang een feit is, hebben we jarenlang een stabiel beleid nodig om deze te consolideren, zodat landbouwbedrijven optimaal gebruik kunnen maken van alle kansen die de plannen bieden. De sector heeft een boodschap van stabiliteit nodig, alsook duidelijkheid over iets wat deze Raad al meermaals heeft besproken: we kunnen geen inspanningen van onze landbouwers blijven vragen zonder hen extra steun te verlenen.

In het licht van bovenstaande analyse wil het voorzitterschap de ministers de volgende vragen stellen:

1. Bent u het eens met deze beoordeling en zijn er aspecten die u op basis van de ervaring in uw land wenst te benadrukken, nuanceren of corrigeren?
2. Denkt u dat er andere elementen zijn waarmee we ook rekening moeten houden bij deze beoordeling?
